

Onze kerkelijke pers houdt zich in het algemeen nog bezig met den indruk te verlokken, dien de Synode te Amsterdam heeft gemaakt. Dat daarbij vooral de beide beslissingen op den laatste dag der Synode genomen, de aandacht trekken, spreekt van zelf.

De Litteratuur schrijft er dit van in het *Zeeuwsch kerkblad*:

Schreven we 'verleden week dat het ons hart goed deed te mogen hooren en te bemerken, dat op de Synode een goede stemming, bijde en vrede heerste, tot onze blijdschap kunnen we vrede constateren, dat het zoo gelieven is tot den einde toe. Een naderen tot en een zoeken van elken ander werd op deze Synode gevonden; zij stond geheel in het teken van broederlijke eensgezindheid. Wordt — naar het sluitingswoord van den Praeses — 'vroeger een synodale samenkomst meermalen met spanning, en niet zonder zekere oerust tegemoet gezien, en waren in dien tijd de berandelingen niet zonder schokken,' thans kon van deze Synode getuigd worden: 'Maar de Heere onse God was ons goed en wij waren door geestelijke banden hechter aan elkander verbonden dan wij zelve wel gevoelden.' 'Is dan ook opmerklijk zoo stil als deze Synode is voorbijgegaan; het was alsof zij niet gehouwen werd; schier geen woord werd er over haar gesproken, wat in geen jaren in die mate het geval was, zeker een gevolg van het feit, dat er weinig zaken van algemeen belang waren.

Toch is de Synode niet van belangrijkeheid ontbloot; immers, op Donderdag 3 Sept., den dag waarop de Synode gesloten werd, in de oede af laatste zitting, werden nog twee voorstellen betrekking hebbende op de Theol. School te Kampen, ingediend die, tot verbinding van velen, gemeenschappelijk aangenomen zijn, een feit, waarvan we voor de Synode vreeden dat dit niet zoo hebben gekund.

Het eerste voorstel werd ingediend door de Br. Bouma c.s.; het gaat over de benoeming van Hoogleraren aan de Kampen-School, en luidt:

De Synode besluit:

a. Aan de Curatoren der Theol. School op te dragen om indien er vóór 1 Jan. 1911, één of meer vacatures ontstaan in het college van Hoogleraren aan de Theol. School, zoo spoedig mogelijk na het ontstaan der vacature en ten minste binnen een maand, de kerk, die met de samenroeping der Gen. Synode is belast, uit te noodigen, dat zij, zoo spoedig als mogelijk is, en in elk geval binnen zes maanden, de Kerk en Generale Synode bijeenroepen om over de zaak der benoeming te beslissen.

b. Aan de roepende Kerk voor de e.k. Generale Synode op te dragen, aan een eventuele uitnodiging als sub a. is genoemd, te voldoen.

Dit voorstel is met algemeene stemmen aangenomen. Let wel: aangenomen is dus, dat als een of meer vacatures ontstaan in het college van Hoogleraren aan de Theol. School, zoo spoedig mogelijk na het ontstaan der vacature en ten minste binnen een maand, de kerk die met de samenroeping der Gen. Synode is belast uit te noodigen, dat zij, zoo spoedig als mogelijk is, en in elk geval binnen zes maanden, de Kerk en Generale Synode bijeenroepen om over de zaak der benoeming te beslissen.

Het wil ons voorkomen, dat in heiligen hier voorgesteld en aangenomen werd veel meer zit, en dat er eventueel veel meer uit volgen kan, dan het zoo oppervlakkig schijnt. Toch werd dit voorstel, na algemeene advies, met algemeene stemmen aangenomen. Inderdaad — verstaand!

Een verstandig was het tweede voorstel. Het werd gedaan door Prof. H. H. Kuyper en overige namen door Da. B. Van Schelven. De *Bazuin* deelt dienaangaande het volgende mede:

«Dit voorstel wilde eerst de Synode doen overwegen, dat verplaatsing van de Theol. School van Kampen naar Amsterdam wenschelijk is en dan doen besluiten:

«De Generale Synode draagt aan Curatoren der Theol. School op, met de Hoogleraren te Kampen te overwegen of het wenschelijk en doeltreffend zal zijn de Theologische School te brengen ter plaatse waar de V. U. gevestigd is; en machtigt Curatoren, bijaldien deze vraag bevestigend beantwoord mocht worden, een advies met de noodige toelichting en uitwerking aan de Kerk toe te zenden.

Er werd genompen gebod, ook werden woorden van verwondering en van vraag vernomen. Enkele wilden van de Hoogleraren der School eerst weten, hoe zij over dit voorstel dachten.

Deen verrijderden zich toen op een wenk van den Voorzitter, eenige oogenblikken om te beradenslagen (Prof. Bouwman was niet aanwezig).

Nadat de Hoogleraren van de Theol. School weder zijn gekomen in de Vergadering en door één hunner aan Da. V. Schelven mededeeling was gedaan, dat de (straks genoemde) overweging der Synode moest vervallen (wijl het anders reeds vast zou staan dat de School zou worden verplaatst) leest Da. V. Schelven het daarevan medegedeelde voorstel nog eens, maar nu ontgaan van de (eerst) voorafgaande overweging, nog eens voor.

Hierop verklaren de Hoogleraren van de Theologische School, dat er bij hen — nu de overweging is ingetrokken, — geen bezwaar bestaat, om deze opdracht aan Curatoren te verleenen. Dienovereenkomstig besluit nu ook de Synode, conform dit aldus gewijzigde voorstel, met algemeene stemmen.

Dat er alle kans bestaat, dat het College van Curatoren zal uitspreken, dat het wenschelijk en doeltreffend is de Theol. School te brengen ter plaatse waar de V. U. gevestigd is, geloofd, dankt mij, ieder die, met de kaart van het land bekend, enigzins den gang van zaken weet. Ook met betrekking tot dit voorstel wil het mij voorkomen, dat er veel meer inzicht en eventueel uitvoertloosheid, dan men bij oppervlakkige lezing zou vermoeden. Om maar eens iets te noemen. Bedriegden ons onze voelersoren niet, dan kan van de aanneming van dit voorstel het gevolg zijn:

a. dat het privilege om voorsprong en bate te hebben van het Geref. Gymnasium te Kampen voorbij is; meer nog.

b. dat dan door de studenten naar voorkeur kan gebruik gemaakt worden zowel van de eene als van de andere opleiding; ja, het kan zelfs een middel worden:

c. dat de kerken zich niet langer de kosten getroosten van tweeërlei opleiding, maar dat deze ineenvloeit nu de kerken zooveel tegengesteld hebben ontvangen over de Opleiding ook aan de Theol. Faculteit der V. U.

Verscheidene adviseerende en stemhebbende leden van de Synode wilden de Opleidings-kwestie geheel buiten de bespreking van het bewuste Verbands-laten, vooral de broederen, die inname de oplossing van deze kwestie het verst van elkander stonden; doch telkens bleek bij de bespreking dat hun dit niet gelukte.

Eveneens kwam genoemd uit, dat evenals in de Kerken, zoo ook de groote meerderheid der Synode, deze oplossing wilde en wenschte, en deze gelegenheid aangreep om haar te verkrijgen. En wat o.l. ook nog duidelijk bleek, is het feit dat de kans geboden is — is het niet terstond, dan na korten tijd — de vervulling van dezen wensch te erlangen. Daarom kunnen wij ons dan ook volkomen verenigen met wat een der Relatoureurs van *Frucht Kerkblad* inname dit voorstel — Van Schelven schrijft: 'Ziedaar dan ter elfder ure nog een Synode-besluit, dat ons belangrijker toelicht dan al wat de Synode gedaan heeft, gedurende de drie weken dat zij vergaderde.'

We laten deze conclusies natuurlijk voor rekening van onzen hogeschachten broeder. Zeker zou ook ons niets liever zijn, dan dat door de aanneming van het voorgestelde Contact de opleidingskwestie een schrede nader tot haar oplossing was gebracht.

De vraag, of dit zoo is, kan echter alleen door de kerken zelf beantwoord worden.

Aan de Gereformeerde Kerken in Nederland.

De Generale Synode der Gereformeerde Kerken, den 18den Aug. 1908 en volgende dagen te Amsterdam vergaderd, heeft op verzoek van verscheiden Kerken gehandeld over het optreden van studenten voor de Gemeente.

Tot heden was toegelaten aan studenten in de Theologie, die van hunne Professoren een zoogenaamd „Preekconsent" hadden, op te treden tot het spreken van een stichtelijk woord voor de Gemeente. (Acta van Groningen, 1899, Art. 52).

Meer dan éne Kerk had reden gevonden van klachten over den huidige toestand.

De Generale Synode, de verzoeken van meerdere Kerken overwegende, heeft niet blind willen zijn voor het voordeel, vloeiende uit dit optreden van studenten; maar mocht evenmin de oogen aluilen voor de merkbare schade, door dit optreden in meer dan een geval veroorzaakt, schade zoowel voor de Kerken als voor de betrokken studenten.

Zij heeft daarom besloten, de bepaling van Groningen bovengenoemd in te trekken, en van 1 Januari 1909 als regel te stellen: geen student mag voor de gemeente optreden, zonder eerst praeparatoir-examen te hebben gedaan.

Zal nu echter dit verbod voor onze Broeders Studenten klemmen, dan moet ook geen enkel Kerkeraad ten Student verzoeken, om een stichtelijk woord te spreken. Zulk een verzoek kon licht een verzoeking worden waarin de verzochte niet staande bleef.

Daarom besloot de Synode er bij, deze bepaling opzettelijk ter kennis van de Kerken te brengen, gelijk ondergeteekenden bij dezen, namens de Generale Synode, doen.

K. FERNHOUT Mz.
A. DE GEUS.

De Litteratuur | Sept. 1908.
Utrecht

L. S.

Daar een Provinciale Studiebeurs der Geref. Kerken van Overijssel van honderd gulden weer beschikbaar werd, roepen deputaten hen, die naar die beurs willen dingen, op om Woensdag 7 October aanstaande, des morgens 10 uren, te verschijnen in de Plantage Kerk te Zwolle. De sollicitanten moeten de volgende attesten medebrengen:

1. Een attest van hunnen Kerkeraad, over hunne aanleg, godzaligen wandel, enz.;

2. Een bewijs dat zij niet bij machte zijn geheel of gedeeltelijk de kosten hunner studie te dragen; en

3. Een attest van eenen geneesheer over den staat hunner gezondheid.

Namens Deputaten voor de Kas ter Opleiding voor den Dienst des Woords,

W. H. GISPEN Jn., h't scriba.

Zwolle, 18 Sept. 1908.

Provinciaal Studiefonds der Geref. kerken in Noord-Holland.

Deputaten voor genoemd fonds, daartoe gemachtigd door de laatstgenoemde prov. Synode, roepen jongelingen op, in hunne provincie woonachtig en die in aanmerking wenschen te komen voor een geldelijke ondersteuning bij hunne theologische studien.

Zij berichten daarbij, dat volgens art. 7 hunner regeling door iederen sollicitant moet worden overgelegd:

1. Een getuigenis van den kerkeraad zijner woonplaats, dat hij tot éene der Geref. kerken in Noord-Holland behoort, goede hope geeft naar het oordeel der kerkeraden voor den dienst des Woords, en ondersteuning van noodt heeft tot voortzetting der studie.

2. Een voldoende bewijs, waaruit blijkt, dat hij den leeftijd van 17 jaar nog niet heeft bereikt (in bijzondere gevallen kunnen deputaten ten dezen aanzien éene uitzondering toelaten).

3. Een bewijs van een commissie of van een bevoegd persoon, dat hij bijzonder verstandelijken aanleg heeft voor de studie.

4. Een getuigschrift van een bevoegd geneesheer, dat hij een goede gezondheid geniet.

Belanghebbenden worden uitgenoodigd, bedoelde stukken in te zenden bij den eerstondergeteekende (Haarlemmerweg 237 te Amsterdam) vóór of 1 November e.k., terwijl D.V. na dien datum de tijd voor een vergelijkend onderzoek zal worden vastgesteld.

Namens het college van deputaten,

W. F. A. WINCKEL Praeses.
J. A. DE VRIES Scriba.

Amsterdam, 24 September 1908.

TER AAR. Voor de Geref. Kerk alhier is in aanbouw een pastorie onder leiding van den heer M. Quak, bouwkundige te Zuidland. Over enkele weken kan het gebouw klaar zijn.

Nu is op een gehouden vergadering van mansleden aan den kerkeraad machtiging verleend, om in het laatst van dit jaar tot het beroepingswerk over te gaan.

Deze voor korte jaren nog zeer zwakke Kerk is door de gunste Gods nu zoover gekomen, dat er uitsicht bestaat op 't hebben van een eigen herder en leeraar; worden ook verder deze pogingen door den Heere onzen God geregend en schenke Hij deze Kerk na korten tijd den man zijns raads.

JOH. VAN VLIET Hzn.

Sept. 1908.

Kort verslag van de Vergadering der Gereformeerde Kerken in de classis Schiedam, gehouden te Vlaardingen, Dinsdag 7 September 1908.

1. De vergadering wordt geopend door den consulent der roepende kerk met het zingen van Ps. 119 : 3, het lezen van Ps. 145 en gebed.

voortaan te Schiedam te vergaderen, wordt aangenomen.

8. Aan de kerk van Pernis wordt geadviseerd, haren consulent te raadplegen in een voor haar moeilijk geval.

9. Aan éne kerk wordt toestemming gegeven tot toepassing van den tweeden trap der kerkelijke censuur.

10. Benoemd worden tot deputaten voor art. 14 H.R. Ds. Sieders, Da. Berends, Ds. Drost.

11. De rondvraag naar art. 41 D.K.O. wordt op de gebruikelijke wijze gehouden.

12. De vacature-beurten worden aldus geregeld: Poortugaal: September, Ds. Sieders; October, Ds. Slayter; November, Ds. Vonk; Pernis: September, Ds. Koster; October, Ds. Meijnen; November, Ds. Drost; classis Brielle: October, Ds. Berends.

13. Tot roepende kerk wordt aangewezen Rozenburg, tot voorzitter der volgende vergadering Ds. Meijnen. De datum wordt bepaald op 10 November.

14. De classis wekt de kerkeraden op, zooveel mogelijk toezicht te zoeken en te oefenen op het lager onderwijs, voorzover dit nog niet geschiedt.

15. De vergadering wordt met dankzegging gesloten door Ds. Drost.

Namens de classis,
F. J. v. D. ENDE,
adj.-scriba.

Kort verslag van de Vergadering der classis Almkerk, gehouden 10 September 1908 te Almkerk.

1. Na 't zingen van Ps. 87 : 1, en 't lezen van Psalm 87, opende Da. J. A. Goedbloed de vergadering met gebed.

2. De credentiebrieven werden in orde bevonden. Alle kerken waren wettig vertegenwoordigd.

3. Het moderamen wordt aldus saamgesteld: Da. J. A. Goedbloed, praeses, Da. P. H. de Jonge, assessor, Da. H. L. Both, scriba.

4. De notulen werden gelezen en vastgesteld.

5. De praeses gedent met blijdschap, dat Ds. J. Olinga, door het bedanken voor de roeping te Aalsmeer, in de classis zal blijven, en met leedwezen, dat Da. Aalders door 't aannemen der roeping naar Wollardijk uit de classis zal scheiden; hij bidt hem 's Heeren zegen toe op zijn arbeid in de kerk van Wollardijk en in de classis van Goes.

6. Da. Rispsen rapporteert over de vergadering, door hem en Da. Goedbloed als classicale deputaten ten kerkeraad van Sleuwyk op diens verzoek gehouden. Da. Bosch doet mededeelingen over den Evangelisatie-arbeid; de praeses beveelt dezen arbeid in den krachtigen steun deser kerken aan.

7. Onderzoek naar art. 41 D.K.O. Sleuwyk doet enige mededeelingen omtrent den sloop der quaeste, waarvoor de hulp der classis gevraagd was; Werkendam vraagt en verkrijgt advies in een tuchtaak.

8. Als deputaat ad examina wordt in plaats van Da. Aalders benoemd Da. T. Rispsen, en als secundus dep. ter kerkvisitatie voor 't volgend jaar Da. J. A. Goedbloed.

9. Collecten voor den Evangelisatie-arbeid in N. Br. en Limb., en voor de Theol. faculteit der V. U. worden gelid. De boeken van den classislen penningmeester, br. N. Oost, worden nagezien en in orde bevonden.

10. Collecten voor 't volgend kwartaal zijn: Theol. School en Halpbehoevende kerken.

11. Voor de kerken Waardhuizen, Glessen-Rijswijk en Dussen worden de vacaturebeurten geregeld.

12. De kerken van Almkerk en Nieuwendijk worden opnieuw aangewezen tot approbatie van attesten.

13. De kerken van Dussen en Meeuwen verkrijgen Da. Goedbloed tot consulent.

14. De volgende classis zal saamgeroepen worden door Sleuwyk en gehouden worden D. V. 17 December te Nieuwendijk.

15. De stukken voor 't ontalg van Da. Aalders worden in orde bevonden. Aan Z.Eerw. wordt acte van ontslag verleend.

Een hartelijk afscheidswoord wordt door hem nog uitgesproken, en door den praeses beantwoord.

16. Ten slotte werd gezongen Ps. 121 : 4. Da. de Jonge ging voor in dankgebed; en de praeses sloot de vergadering.

De classis voornemd:

Da. J. A. GOEDBLOED, praeses.
Da. H. L. BOTH, scriba.

Buitenland

Engeland. Het Eucharistisch congres.

Na hetgeen er in de politieke bladen geschreven is over het „Eucharistisch congres" dat in Engeland vergaderd is geweest, is het vrijwel overbodig in dit blad daarover nog uitvoerig te handelen. Alleen wenschen wij er op te wijzen, dat de ontroering die er ontstond bij de gedachte dat de heilige hostie in processie door de straten van Westminster gedragen zou worden en dat de pauselijke legaat bij het congres zou tegenwoordig zijn, niet in overeenstemming is met de betekenissen der feiten. Op verzoek van den minister van Buitenlandsche zaken, onder wien de politiezaken ressorteeren, is de ommekeer met de hostie en het vertoonen van de kerkelijke plechtigheden in de straten achterwege gebleven. Maar de processie heeft plaats gehad trots al de protesten van vereenigingen en personen die Protestantisch-gesind, zijn en daarvoor zijn velen verantwoordelijk en meenen dat dit in strijd is met de wetten van het land.

Doch het komt ons voor, dat men ten onrechte zich daarover zoo moeilijk heeft gemaakt. In Engeland houdt men eenmaal van optochten en processies; toen de vereeniging tusschen de Free Church van Schotland en de vereenigde Presbyteriaansche kerk tot stand gekomen was, werd dit feit den volke vertoond door een optocht van de leden der beide General Assembly's, vier aan vier. Dagelijks hielden de mannen van de Salvation Army en van de Church Army optochten met muziek en banieren. Al zeg ik een wet uit het jaar 1829 dat Roomsche ambtsdragers zich niet op de straten mogen vertoonen in ceremonieele kleedren en dragende banieren en voorwerpen of symbolen die betrekking hebben op den eere dienst, men wijst er terecht op, dat vele andere wetten uit dien tijd een doode letter geworden zijn. Maar in Engeland worden in de Protestantische Episcopale kerk leerjaren en ceremonieën gebracht die een beslist Roomsche karakter hebben. Dit is een groot kwaad; dat voortwoerkert onder medewerking of lijdelijk toezien der Anglicaanse aartsbisschoppen en bisschoppen. In sommige van die kerken wordt reeds de mis gelezen, in bijna alle in een

Ritualistisch zuurdeeg werkende, dat de geheele Engelsche Staatskerk dreigt te doortrekken. Mochten de oogen voor dat gevaar meer openstaan!

Men verzekeerde van Roomsche zijde dat het Eucharistisch congres te Londen geen politieke betekenissen had, en dat het er alleen om te doen was, eerbiediglijk te handelen over het onderwerp van sacrament dat, volgens de Roomsche leer, werkelijk en substantieel het lichaam en bloed van Christus bevat. Maar dit neemt niet weg dat op het congres door Lord Dandaff en door den hertog van Norfolk een heftige aanval gedaan is op den eed, die door den koning van Engeland gedaan werd bij zijn troonsbestijging. Deze eed luidt aldus:

„Ik betuig, belijd en verklaar plechtig en oprecht in de tegenwoordigheid Gods, dat ik geloof dat er in het sacrament van des Heeren Avondmaal geen transsubstantiatie plaats heeft van de elementen van het brood en den wijn in het lichaam en bloed van Christus bij of na de consecratie daarvan, door wie die ook moge verricht zijn; en dat de aanroeping of aanbidding van de Maagd Maria of van een ander heilige en het offer van de mis, gelijk dit nu in gebruik is in de kerk van Rome, bijgelooft en afgodisch is.

„Tot bevestiging van deze onze betuiging en protest, heffen wij onze rechterhand op, en treden hierbij in een plechtig verband en verbond in den naam van onzen Verbondsgod, om de Protestantische religie te verdedigen, en steeds meer te getuigen tegen de eischen van het Roomsche of Anglicaanse priesterchap."

Na moeten wij erkennen dat deze eed, dien de koning van Engeland gezworen heeft bij zijn troonsbestijging, kwetsend is voor zijn Roomsche onderdanen, en dat het 't goed recht is der Roomsche gesinden in Engeland om daartegen te protesteren, en te trachten, dien eed, gelijk hij thans luidt, veranderd te krijgen. Die verandering is echter alleen te verkrijgen langs den weg eener politieke actie. Daarom had het Eucharistisch congres ook wel politieke betekenissen.

Doch wij blijven bij ons oordeel, dat zij, die in Engeland alles in rep en roer gebracht hebben om te maken dat de hostie niet in processie door de straten van Londen zou gedragen worden, beter zouden doen wanneer zij een politieke actie op touw zetten tegen den Romaniseerenden geest die zich al meer dan 70 jaar in de Episcopale Staatskerk openbaart, en tegen de op Roomsche leest geschoelde bestuursorganisatie der Anglicaanse kerk. Met andere woorden, het is niet zoo erg dat de Engelsche Roomschen de hostie openlijk in processie wilden dragen, maar het is wel erg, dat in de Anglicaanse kerk, die toch éene Protestantische kerk is, door vele predikanten en bisschoppen de transsubstantiatie geleerd en de mis bediend wordt en dat die kerk een bestuursorganisatie heeft en zoodanig aan den Staat verbonden is, en dat pogingen tot principiële reformatie niet gedaan worden.

Deutschland. Kerkelijke belasting in Beieren.

Door de Beiersche Kamer van afgevaardigden is het voorstel aangenomen, dat aan de Protestantische landskerk de bevoegdheid geeft een kerkelijke belasting te heffen tot een bedrag van hoogstens 10 procent der verschuldigde rijksbelasting. Uit de opbrengst der kerkelijke belasting zullen hulpehoofden gemeenten gestund, nieuwe predikantsplaatsen gevestigd, nieuwe kerken gebouwd, predikantstruimenten verbeterd, pensioenen vermeerderd, verpoeding voor reïs- en verblijfskosten gegeven kunnen worden. Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen, met uitzondering van de 13 sociaal-democraten. Men twijfelt er niet aan, of ook de Rijksraad zal het wetsvoorstel aannemen, en dan kan de Generale synode van 1909 al het besluit nemen om de kerkelijke belasting in te voeren. De uit haar gevormde „belasting-synode", die voor twee derden gedeelte uit gemeentelieden bestaat kan dan hopen, voor welke doeleinden en tot welk bedrag de belasting geheven worden zal. Men denkt er aan ongeveer 5 procent te heffen en berekent dat daaruit dan / 370,000 zal komen.

Deze belasting wordt door den rijks-ontvanger gelid, maar alleen zij worden daarvoor aangeslagen, die tot de landskerk behooren. Eene dergelijke kerkelijke belasting wordt ook in Pruisen geheven.

Rusland. Het zendingcongres der Russische staatskerk.

In juli van dit jaar kwam te Kiew het zendingcongres der Russische staatskerk samen. De openingsrede werd gehouden door den opperprocureur der Hellige Synode, waarin gezeegd werd, dat de ukase van 17 April 1905, die aan alle Russische onderdanen geloofsverplichting verleende, bij de heterodoxie en het ongelooft geen dankbaarheid, maar willekeur en vijandschap in het leven geroepen had, zoodat de rechtzinnige staatskerk daardoor bedreigd wordt.

Op grond van de verslagen der verschillende commissien (tot bestrijding der Roomschen, der Protestanten en der Mahomedanen) nam het congres een reeks besluiten tot bescherming der Russische staatskerk. Men zou pogen onder het volk den nationalen orthodoxen geest te sterken; men wilde den keizer verzoeken, dat door de ukase van 17 April de positie der staatskerk als eerste en heerschende kerk niet zou verzwakt worden, en dat kerkgebouwen der Russische kerk nooit aan heterodoxen zouden toegewezen worden; dat zendingen uit het buitenland het verblijf in Rusland verboden worden zou, enz. enz.

Daarbij stelde men ook voor, dagelijkse godsdienst oefeningen te houden, duidelijke en verstaanbare predikaties te geven, beter te zorgen voor de vorming van predikers, instelling van bedevaarten, wijding der velden, het houden van processien.

De Dooms of volkevertegenwoordiging van het Russische volk werd op deze vergadering aangevallen, door de opmerking, dat het betel was, dat slechts weinigen regeerden; de constitutionele bureaucratie was erger dan de vroegere monarchistische.

Gelukkig, dat men in regeringskringen met de uitingen van het congres niet ingenomen was; vooral wakte het wezint dat zij, die de meening voorstonden dat de orthodoxie niet met uitzondering geweld, maar door middel van overreding, door de kracht van een inwendige overtuiging, behoorde verdedigd te worden, op de vergadering heftig werden weersproken.

Sedert het afkondigen van de ukase van 1905 zijn in de Oostzeeprovincien 8063 personen van de staatskerk tot de Lutherse kerk overgegaan.

Opmerkelijk is de brief, dien de Petersburgsche secularisatie (d. w. z. die niet tot de staatskerk behooren) aan het congres zonden. Daarin leest men o. a.: „Wanneer wij ons herinneren, hoevele onzer broeders en zusters tengevolge van

uwe vervolgingen omgekomen zijn, hoeveel kommer onze moeders, vrouwen en kinderen geleden en hoeveel tranen zij vergoten hebben; wanneer wij zien hoeveel onze broeders en zusters van u te lijden hebben; wanneer wij vernemen dat op uw congres niet de bescheiden stem der liefde en des vredes te hooren is — met uitzondering van die van den metropoliet Antoni — maar tot strijden, tot vervloeken, tot onderdrukking en daden van geweld aangezet wordt; wanneer op u noch het woord van onzen Oppertien Heerder, noch de ukase van 17 April 1905 en van 17 October invloed hebben; dan is het duidelijk dat ook onze stem ongehooard zal blijven. Vervloek ons en vervloek ons zooveel gij wilt. Wij zijn bereid alles te dragen, gelijk wij het tot dusver gedragen hebben. Maar weet, dat uwe vervloeking en vervolgingen ons geen vrees inboezemen, en ons niet zullen brengen tot verloochening van de waarheid, die God ons geopenbaard heeft. Uwe vloeken en vervolgingen zullen ons nog verder van u verwijderen en de kloof tusschen ons en u nog dieper maken. Terwijl gij vloekt hooren wij eene andere stem: „uit denzelfden mond komt zegening en vervloeking voort. Dit moet, mijne broeders, niet alzo geschieden." Wij werkt met bedreigingen, onderdrukkingen en daden van geweld, doch Johannes Chrysostomus Slatoust schrijft: „Het is den Christenen niet geoorloofd, dwalingen door dwang en daden van geweld te wederleggen, maar de menschheid is door de prediking der waarheid, door het woord en de bescheidenheid te redden. Voornamelijk bidden wij in gehoorzaamheid aan een gebod van Christus, dat de Hemelsche Vader ons kracht moge geven om te lijden en lief te hebben en hente zegenen, die ons vervloeken en vervolgen."

Wij zien hieruit, dat de ukase van den caesar van 1905 nog niet uitgewerkt heeft dat in Rusland volkomen vrijheid van conscientie heerscht. Doch het is al veel, dat het geoorloofd is, de Grieksche-orthodoxe kerk te verlaten en tot éene andere kerk over te gaan. Dit was vóór dien tijd niet mogelijk.

Gemengd Nieuws.

Te Karlsruhe werd onlangs de vijfde Israëlitische landynode gehouden. De hoofdschool was een voorstel om een nieuw gebedenboek in te voeren, dat in overeenstemming zijn zou met de gevoelens van het moderne Jodendom. Men wilde alle plaatsen daarin weglaten waarin gebeden worden om herstel van den O. T. offerdienst, de wederoprichting van den Joodschen staat en terugkeer naar het Joodsche land. De rechtzinnige leden der vergadering verzetten zich hiertegen met al hun macht, en al waren zij in de minderheid, toch wisten zij de invoering van het gemoderniseerd gebedenboek te verhinderen.

Naar aanleiding van het feest van den 80-jarigen geboortedag van den Russischen schrijver graaf Leo Tolstoj, dat op 7 Sept. l.l. gevierd werd, heeft de Hellige Synode der Grieksche orthodoxe staatskerk een schrijven gericht aan alle rechtgelovigen, waarin wel de letterkundige verdiensten van den bejaarden graaf gehuldigd worden, doch ook gezegd wordt, dat hij na 1870 zijn pen gebruikt heeft om de Christelijke leer aan te vallen. Het eer en van iemand die van de kerk afvallen is, kan aanstoot geven aan de jeugd en aan hen die in het geloof zwak staan. Daarom welen allen rechtgelovigen verzocht, zich van deelname aan het Tolstoj-feest te onthouden. Deze waarschuwing sluit met de woorden: „Want God laat zich niet bespotten."

In de 80 inrichtingen door pastor V. Bodelschwingh rondom Bethel bij Bielefeld gesticht, worden tegenwoordig 2100 lijders aan vallende ziekte, 291 kranksinnigen, 299 weeren, 1384 kranken van allerlei aard, 133 dranksuchtigen, 1218 bedelaars en werkloze landloopers, — in het geheel 3859 ellendigen met 1,040,449 verplegingsdagen, gevonden. Behalve de ziekenhuizen vindt men de landbouwkolonie Wilmsdorf, de dorpsbouwkolonie Moorfort, Moorstatt en Freistadt, de tuinkolonie Lobetal, Gnadenal und Hofental; het sanatorium voor longlijders en éene inrichting in het Bad Gasten voor zieke soldaten. Voorwaar veel ellende op een plaats saangehoopt, doch Gode zij dank ook veel liefde om zoovele ellendigen te helpen te vertroosten.

De Roomsche kerk in Frankrijk heeft evenals de Evangelische in Duitschland te lijden door gebrek aan diensaren. Het seminarium van Bourze treide in 1897 256 leerlingen, tegenwoordig slechts 54. Hieruit volgt dat dit seminarie slechts 5 priesters per jaar aflevert. Dezelfde toestand bestond voor 100 jaar.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

NIET EENERLEI